

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-501/17

Germanwings GmbH

v.

Wolfgang Pauels

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Landgericht Köln (zemský soud v Kolíně nad Rýnem, Německo)]

Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 4. dubna 2019

„Řízení o předběžné otázce – Letecká doprava – Nařízení (ES) č. 261/2004 – Článek 5 odst. 3 – Náhrady cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů – Rozsah – Osvobození od povinnosti nahradit škodu – Pojem ‚mimořádné okolnosti‘ – Poškození pneumatiky letadla cizím předmětem nacházejícím se na letištní dráze“

*Doprava – Letecká doprava – Nařízení č. 261/2004 – Článek 5 odst. 3 – Náhrada škody a pomoc cestujícím – Zrušení nebo významné zpoždění letu – Osvobození od povinnosti nahradit škodu – Podmínka – Mimořádné okolnosti – Pojem – Poškození pneumatiky letadla cizím předmětem nacházejícím se na letištní dráze – Zahrnutí – Přijetí veškerých přiměřených opatření leteckým dopravcem k zabránění zrušení nebo zpoždění – Rozsah – Ověření vnitrostátním soudem
(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 261/2004, body 14 a 15 odůvodnění, čl. 5 odst. 3 a článek 7)*

(viz body 19, 20, 22, 26, 27, 32–34 a výrok)

Shrnutí

Letecký dopravce je povinen zaplatit cestujícím náhradu za zpoždění letu trvající tři nebo více hodin v případě poškození pneumatiky letadla šroubem ležícím na vzletové nebo přistávací dráze pouze tehdy, pokud nenasadil veškeré prostředky, kterými disponuje, aby omezil zpoždění letu

V rozsudku Germanwings (C-501/17) ze dne 4. dubna 2019 Soudní dvůr vyložil pojem „mimořádná okolnost“ ve smyslu nařízení č. 261/2004¹, přičemž dospěl k závěru, že poškození pneumatiky letadla šroubem ležícím na vzletové nebo přistávací dráze představuje takovou okolnost. V případě zpoždění letu na příletu o tři hodiny nebo více, jehož příčinou byla tato okolnost, je však letecký dopravce povinen zaplatit cestujícím náhradu, pokud nepoužil veškeré prostředky, kterými disponuje, aby omezil významné zpoždění uvedeného letu.

¹ – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. 2004, L 46, s. 1; Zvl. vyd. 07/08, s. 10).

Spor v původním řízení byl veden mezi cestujícím a leteckým dopravcem Germanwings, předmětem tohoto sporu bylo odmítnutí poslezně uvedeného poskytnout náhradu tomuto cestujícímu, jehož let měl významné zpoždění. Letecký dopravce odmítl vyhovět žádosti o odškodnění z důvodu, že zpoždění dotyčného letu bylo způsobeno poškozením pneumatiky letadla šroubem ležícím na vzletové nebo přistávací dráze, tedy okolností, kterou je nutno kvalifikovat jako „mimořádná“² ve smyslu nařízení č. 261/2004 a která ho osvobozuje od povinnosti zaplatit náhradu stanovenou tímto nařízením³.

Zemský soud, jemuž byla věc předložena k rozhodnutí, chtěl vědět, zda poškození, o které se v této věci jednalo, představuje „mimořádnou okolnost“ ve smyslu nařízení č. 261/2004.

Soudní dvůr nejprve uvedl, že letecký dopravce není povinen zaplatit cestujícímu náhradu, pokud může prokázat, že zrušení nebo zpoždění letu na příletu o tři hodiny nebo více bylo způsobeno „mimořádnými okolnostmi“, kterým by nebylo možné zabránit, i kdyby byla přijata všechna přiměřená opatření, a v případě, že takováto okolnost nastala, že přijal opatření přiměřená situaci za použití veškerých personálních nebo hmotných zdrojů a finančních prostředků, kterými disponuje, s cílem zabránit zrušení nebo významnému zpoždění dotyčného letu, avšak není možné od něj požadovat, aby podstoupil neúnosné oběti s ohledem na kapacity svého podniku v rozhodné době.

Soudní dvůr tedy připomněl, že jako „mimořádné okolnosti“ ve smyslu nařízení č. 261/2004 lze kvalifikovat takové události, které nejsou z důvodu své povahy či původu vlastní běžnému výkonu činnosti dotyčného leteckého dopravce a vymykají se jeho účinné kontrole.

Soudní dvůr měl za to, že i když jsou letečtí dopravci běžně konfrontováni s poškozením pneumatik svých letadel, poškození pneumatiky, které mělo původ výlučně v nárazu cizího předmětu nacházejícího se na letištní dráze, nemůže být považováno za okolnost, která je z důvodu své povahy či původu vlastní běžné činnosti dotyčného leteckého dopravce. Kromě toho se tato okolnost vymyká jejich účinné kontrole a musí proto být kvalifikována jako „mimořádnou okolnost“ ve smyslu nařízení č. 261/2004.

Nicméně aby se letecký dopravce zprostil povinnosti poskytnout náhradu podle nařízení č. 261/2004, musí prokázat, že použil veškeré prostředky, kterými disponuje, s cílem zabránit tomu, aby výměna pneumatiky poškozené cizím předmětem nacházejícím se na letištní dráze vedla k významnému zpoždění dotyčného letu, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu. Soudní dvůr v této souvislosti uvedl, že pokud jde o poškození pneumatik, letečtí dopravci jsou schopni dosáhnout na letištích, na která létají, uzavření smluv o výměně pneumatik, které jim zaručí jejich přednostní obsluhu.

² – Článek 5 odst. 3 nařízení č. 261/2004.

³ – Článek 5 odst. 1 a článek 7 nařízení č. 261/2004.